

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru) (jud. V. Holban)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Muruianu, A. Malfi)

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către OCN "Credit Rapid" SRL,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de OCN
"Credit Rapid" SRL împotriva lui Vitalie Bologan cu privire la încasarea datoriei,
împotriva încheierii din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost restituit apelul declarat OCN "Credit Rapid" SRL împotriva hotărârii din 18
mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 24 decembrie 2019, OCN "Credit Rapid" SRL a depus cerere de chemare
în judecată împotriva lui Vitalie Bologan cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 18 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost
admisă parțial acțiunea înaintată de OCN "Credit Rapid" SRL.

A fost încasată din contul lui Vitalie Bologan în beneficiul OCN "Credit Rapid"
SRL suma datoriei pentru contractul de împrumut restant nr. N/BV/9347/1 din 27
octombrie 2017 formată din împrumutul restant și dobânda contractuală în mărime
de 199,51 dolari SUA, suma datoriei pentru contractul de împrumut restant nr.
N/BV/9347/5 din 30 octombrie 2018 formată din împrumutul restant și dobânda
contractuală în mărime de 384,70 dolari SUA, suma datoriei pentru contractul de
împrumut restant nr. N/BV/9347/8 din 07 martie 2019 formată din împrumutul
restant și dobânda contractuală în mărime de 866,65 dolari SUA, iar în total suma
de 1450,86 dolari SUA, precum și cheltuieli de judecată în mărime de 754, 75 lei
pentru taxa de stat și în mărime de 165 lei pentru citarea publică. În rest cererea de
chemare în judecată s-a respins ca neîntemeiată.

La 18 august 2020 (prin oficiul poștal), OCN "Credit Rapid" SRL a depus apel

împotriva hotărârii din 18 mai 2020 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru), solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 08 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs apelului declarat de OCN "Credit Rapid" SRL. S-a acordat apelantului termen până la 02 octombrie 2020 ora 16.00, inclusiv, pentru depunerea cererii de apel motivate, în limba de stat. S-a explicat apelantului că dacă va lichida neajunsurile, cauza civilă va fi primită în procedură spre examinare în ordine de apel. În caz contrar, cererea de apel va fi restituită

La 18 septembrie 2020, cauza civilă în ordine de apel a fost redistribuită în mod automat aleatoriu judecătorului raportor Nelea Budăi.

La 02 octombrie 2020, OCN "Credit Rapid" SRL a depus apel motivat împotriva hotărârii din 18 mai 2020 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru).

Prin încheierea din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat OCN "Credit Rapid" SRL împotriva hotărârii din 18 mai 2020 a Judecătorei Chișinău (sediul Centru) ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 28 octombrie 2020, OCN "Credit Rapid" SRL a declarat recurs împotriva încheierii din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, repunerea în termenul de declarare a apelului cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În motivarea recursului a indicat că, nu a fost citat la examinarea cauzei în prima instanță, or toată procedura a fost scrisă și nu a avut loc vreo ședință la care ar putea fi prezent și primi dispozitivul hotărârii emise. Dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost expediată prin poștă și recepționată de recurentă la 01 iunie 2020. Aceasta nu conținea motivele pe care instanța și-a bazat soluția, astfel, OCN "Credit Rapid" SRL a solicitat emiterea hotărârii integrale, manifestând expres voința de a contesta cu apel această hotărâre.

Totodată, de la solicitare până la recepționarea hotărârii integrale s-a scurs un timp îndelungat, iar motivul depunerii cu întârziere a apelului este starea epidemiologică în țară ca urmare a căreia o mare parte din angajații OCN "Credit Rapid" SRL lucrează la distanță.

Consideră că depunerea unui apel nemotivat, iar ulterior, după recepționarea hotărârii integrale, depunerea apelului ce conține motivele pe care se întemeiază, reprezintă o practică defectuoasă și o lacună de drept.

În viziunea recurentei, instanța de recurs urmează să o repună în termenul de declarare a apelului, or apelul a fost declarat cu omiterea termenului din motive obiective.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea

încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 08 octombrie 2020, expediată părților la 08 octombrie 2020, fără a se cunoaște cu certitudine despre data recepționării acesteia de către părți, Colegiul consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și declarând recursul la 28 octombrie 2020, a acționat în interiorul termenului legal.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Astfel, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza Eriksson vs Suedia, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza Pönkä vs Estonia, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34).

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de OCN ”Credit Rapid” SRL, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 276⁴ alin. (4) al Codului de procedură civilă, (4) Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod, iar art. 362 alin. (1) din aceeași lege stipulează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act

de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de OCN "Credit Rapid" SRL împotriva lui Vitalie Bologan cu privire la încasarea datoriei, a fost pronunțat la 18 mai 2020.

Recurenta OCN "Credit Rapid" SRL, a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 18 august 2020, termenul limită fiind 18 iunie 2020, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, după cum a fost reiterat supra, termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează *exclusiv* din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în cazul în care participantul la proces, la caz OCN "Credit Rapid" SRL, a omis acest termen, urma să invoce motivele omiterii (comunicarea defectuoasă a actului de procedură, recepționarea cu întârziere a hotărârii, nepublicarea hotărârii în ordinea prevăzute de art. 276⁴ alin. (3) al Codului de procedură civilă etc.) într-o eventuală cerere de repunere în termen și expres să solicite acest fapt.

În speță, însă OCN "Credit Rapid" SRL a depus o cerere de apel peste termenul prevăzut de lege și nu a solicitat repunerea acestuia în termen, considerând existența unei prezumții de prelungire a termenului în cazul comunicării cu întârziere a hotărârii integrale, fapt care nu poate fi acceptat de către instanța de recurs.

Nici solicitarea recurenteii cu privire la repunerea acesteia în termenul de atac de către instanța de recurs nu poate fi admisă din motiv că, cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură, la caz, examinarea apelului.

Cu privire la alegațiile OCN "Credit Rapid" SRL precum că nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, însă neavând hotărârea integrală, a solicitat emiterea celei din urmă, manifestând totodată voința de a contesta hotărârea, Colegiul le consideră irelevante, or aceste alegații sunt contrare prevederilor legale ce reglementează termenul în interiorul căruia urmează a fi exercitat dreptul de atac.

Totodată, instanța de recurs apreciază critic poziția recurenteii cu privire la existența lacunelor de drept în ce privește depunerea așa-numitului apel nemotivat și celui motivat, or această situație este reglementată de legislația procesuală, art. 365 alin. (1¹) al Codului de procedură civilă prevăzând dreptul apelantului de a indica motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii

hotărârii integrale. Așadar, așa-numită în viziunea recurenteii ”practică defectuoasă”, nu reprezintă nimic altceva decât un cadrul legal adoptat de legislativ și nicidecum un obicei juridic.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, *inter alia*, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, *Golder vs. the United Kingdom*, hotărâre din 21 ianuarie 1975; *Z and Others vs. the United Kingdom*, hotărâre din 10 mai 2001; și *Kreuz vs. Poland*, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom*, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera prevederile art. 56 alin. (3) al Codului de procedură civilă, potrivit căruia, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În situația de fapt, contrară cadrului legal relatat, în corespundere cu prevederile art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recurenta OCN ”Credit Rapid” SRL, va suporta consecințele nefavorabile, adică, sancțiunile procedurale stabilite de

normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural, în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului, ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Popov 2 vs. Moldova, hotărâre din 06 decembrie 2005, cauza Melnic vs. Moldova, hotărâre din 14 noiembrie 2006), Curtea a constatat că, prin neprezentarea motivelor de repunere în termenul de prescripție constituie o violare a art. 6 § 1.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către OCN "Credit Rapid" SRL.

Se menține încheierea din 08 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de OCN "Credit Rapid" SRL împotriva lui Vitalie Bologan cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru